

Ääritilanteissa hevosen paras sivuutetaan

Miljoonat liikkuvat ratsastusurheilussa

Tasokkaan kilpahevosen hinta on noussut huomasti. Markkinat ovat vääristyneet ison rahan alettua virrata huippu-urheiluun. Grand Prix -hevosia eivät enää osta ratsastajat, vaan varakkaat sijoittajat ja harrastajat, jotka istuvat kisoissa VIP-katsomoissa sampanjaa siemailen. Huipputasolla isot palkintorahat houkuttelevat ja ratsastajan on pystyttävä täyttämään omistajien ja sponsoreiden odotukset.

Ääritilanteissa tämä voi johtaa hevosen edun sivuuttamiseen. Kilpailukuntonsa kadottanut huippuratsu joutuu jatkamaan uraansa loukkaantuneena, arvokisojen aattona ongelmat hoidetaan dopingilla. Ateenan olympialaisissa neljä hevosta antoi positiivisen doping näytteen. Kansainvälinen ratsastajainliitto FEI on päättänyt tarttua asiaan vakavin ottein.

Miljoonaratsu ei tuota tallissa seisoen

Marraskuun puolessa välissä Brysselissä ratsastettiin kovaluokkainen Audi Equestrian Masters estekilpailu. Palkintorahaa oli tarjolla yli 300 000 euroa, mukana kolme autoa. Lähtölistoihin oli hevosen ja ratsastajan tietojen lisäksi kirjattu omistajat – pääluokan neljästäkymmenestä radalle startanneesta kilpailijasta vain 2-3 ratsasti omaa hevostaan.

Ketä nämä omistajat sitten ovat?

- Harvoin yrityksiä, vaikka omistus saattaa olla kirjattu sitä varten perustetun yrityksen nimiin, sanoo belgialainen Edith de Reys, kansainvälisten kisojen tiedottaja ja itsekin kasvattaja.

- Omistaja on yhä useammin yksityinen henkilö, varakas asianharrastaja, joka haluaa nähdä ostamansa hevoset huippuratsastajan alla suurissa kilpailuissa.

Nimekkäät ratsastajat voivat valita ratsunsa ja nimetä hintansa. Yleensä omistaja maksaa ratsastajalle kulujen lisäksi kuukausittain 500-1000 euroa sopimuksesta riippuen.

Palkintorahojen ja -esineiden jakamisesta sovitaan erikseen samoin kuin siitä, miten kauan huippuhevonen on ratsastajan käytössä. Olympialaiset tai MM-kisat ovat usein sopimusajan mittareina. Sopimukset on tehtävä lakimiesten tarkoin valvomina. Riitojen tullessa oikeudenkäynnit ovat pitkiä ja tuhoisia sekä henkisesti että taloudellisesti.

Kun hevosesta on maksettu isot rahat, ovat ratsastajan paineet kovat. Hevosen loukkaantuminen on katastrofi; miljoonaratsu ei tuota mitään tallissa seisoen.

- Tasokkaan estehevosen hinta voi nousta reilusti yli kahden miljoonan euron. Zangersheide-siittolan omistaja Leon Melchior esimerkiksi on tänä vuonna sijoittanut noin 10 miljoonaa euroa tämän luokan hevosiin.

Isoilla myyntitalleilla ja siittoloilla on omat ratsastajansa, jotka myös kilpailevat työntäjiensä hevosilla. Menestys tuo lisää mainetta tallille ja on osa tallin markkinointia.

- Joskus homma toimii myös toisin päin: ratsastaja liisaa kilpakumppanikseen haluamansa huippuhevosen. Ratsastaja voi maksaa 100 000 euroa vuodessa liisingmaksua hevosestaan. Kun osallistuu riittävän usein neljän ja viiden tähden kilpailuihin, sijoituksen voi saada takaisin melko lyhyessäkin ajassa.

Pystyttävä täyttämään odotukset

Audi Equestrian Masters -kilpailun urheilujohtajat Rodrigo ja Nelson Pessoa ovat mukauttaneet toimintansa huippu-urheilun vaatimuksiin. Pessoaan talli Belgiassa, Haras de Ligny, on heille yli kahden miljoonan euron perusinvestointi.

- Meille Haras de Ligny on välttämätön työväline. Se tarjoaa parhaat mahdolliset olosuhteet valmennukseen ja omistajien ja sponsoreitten tapaamiseen, Rodrigo Pessoa sanoo.

- Kun tässä urheilussa on noussut tietyille tasolle, on pystyttävä täyttämään odotukset.

Odotusten täyttäminen merkitsee ahkeraa kilpailamista ja matkustamista ympäri maailmaa, haastattelujen antamista, osallistumista tuotemainontaan ja sponsoreitten PR-tilaisuuksiin ja seurustelua asiakkaiden kanssa.

- Kouluratsastuksessa tilanne on toinen, Edith de Reys arvelee.

- Kouluratsastus aiheuttaa useimmiten edelleenkin vain kuluja. Rahaa sillä pystyy tekemään vain ehkä kymmenkunta huippuratsastajaa.

Lupaavimpien kouluratsujenkin hinnat ovat silti nousseet keskiluokan tavoittamattomiin. Hollantilainen miljonääriharrastaja Peter van der Zwan huusi vuosi sitten Saksassa 2,5 milj. euron huippuhintaan tam-

man Poetin (i. Sandro Hit, ei. Brentano II) vaimolleen Pattylle. Hevosta on sen jälkeen kysely eri puolilta maailmaa, mutta Patty van den Zwan on ilmoittanut, ettei se ole myynnissä edes 20 miljoonasta eurosta.

Oikeudenkäyntejä, varkauksia, valituksia

Ratsastajien sopimukset omistajien kanssa eivät aina suju hankauksitta. Omistajan ja kilpailijan intressit voivat joutua pahastikin törmäyskurssille. Huippuhevonen halutaan pitää radalla, vaikka se olisi menettänyt terveytensä.

Hollantilainen kouluratsastaja Coby van Baalen kävi vuonna 2002 pitkään oikeutta 15-vuotiaan kilpakumppaninsa Olympic Ferron omistajien kanssa. Omistajat vetosivat orin ikään ja loukkaantumisiin ja halusivat siirtää sen jalostukseen. Ratsastaja voitti ensin oikeudessa, mutta myöntyi lopulta luopumaan orista, kun kaksi riippumatonta eläinlääkäriä tutki hevosen ja totesi, ettei se enää ollut kilpailukunnossa.

Kun suuret rahat ovat kyseessä, urheiluun tulee väistämättä myös negatiivisia ilmiöitä: dopingia, oikeudenkäyntejä, valituksia sääntöjen tulkinnasta, jopa näytteiden ja kilpailudokumenttien mystisiä katoamisia.

Ateenan olympialaisissa neljä hevosta - Waterford Crystal, Goldfever, Ringwood Cockadoo ja Mary - antoi positiivisen doping näytteen. Kultamitalisti Cian O'Connorin ratsastaman Waterford Crystalin B-näyte on sittemmin varastettu laboratorion Englannissa. Se ei kuitenkaan ollut ainoa näyte. Kaikkien neljän hevosen B-näytteet olivat myös positiivisia.

Irlannin ratsastajainliiton toimistoon murtauduttiin marraskuun alussa. Radiotoimittaja sai sen jälkeen nimettömän O'Connoria koskevan faksin. Sen mukaan irlantilainen O'Connor on saanut aikaisemminkin rangaistuksen doping-aineiden käytöstä. Este-ratsastuksen mitalit jaetaan lopullisesti vasta ratsastajan antaman selvityksen jälkeen.

Kansainvälinen ratsastajainliitto FEI pyrkii nyt muuttamaan sääntöjä niin, että se voi reagoida välittömästi ja ankarasti epäiltyyn lääkeaineiden väärinkäyttöön. Nykyisten sääntöjen mukaan on odotettava kuukausia lopullisia laboratoriotuloksia ja ratsastajan antaman selonteon käsittelyä. •